

Консултации по доклад за екологична оценка (ДЕО), приложенията към него и проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България с възложител Министерство на енергетиката.

Днес, 20.09.2023 г., на основание чл. 20, ал. 1, ал. 2, т. 1 и ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка за планове и програми (Наредба за ЕО), Министерство на околната среда и водите съобщава на обществеността, заинтересованите органи и трети лица за открита процедура за провеждане на консултации по доклад за екологична оценка (ДЕО), приложенията към него и проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България с възложител Министерство на енергетиката.

СЪОБЩЕНИЕ

за

ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ

по Доклад за екологична оценка (ДЕО), приложенията към него и проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България – Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом

- 1. Информация за възложителя, отговорен за прилагането на план (орган или оправомощено по закон трето лице): име, пълен пощенски адрес, лице за връзка с телефон, факс и адрес за електронна поща:**

Възложител: Министерство на енергетиката

Министър: Румен Радев

Пълен пощенски адрес: гр. София, п.к. 1000, ул. „Триадица“ № 8, тел.: +359 2 9263 152, е-мейл: e-energy@me.government.bg;

Лице за контакт: Антоанета Зайчева, главен експерт, отдел „Сигурност в ядрената енергетика“, дирекция „Сигурност на енергоснабдяването и управление при кризисни ситуации“, тел.: 02/9263235 и е-мейл: a.zaycheva@me.government.bg.

- 2. Обща информация за предложения проект на актуализирана Стратегия**

а) Основание за изготвяне на проект на актуализирана Стратегия

Проектът на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО), представлява националната програма на Република България за отговорно и безопасно управление на ОЯГ и РАО по смисъла на Директива 2011/70/ЕВРАТОМ на Съвета на ЕС за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на ОЯГ и РАО. Тя е разработена в изпълнение на чл. 74 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) и подзаконовата нормативна уредба.

б) Период на действие и етапи на изпълнение на проект на актуализирана Стратегия

Проектът на актуализирана Стратегия ще се актуализира периодично (*съгласно Наредба за безопасно управление на радиоактивни отпадъци*) и няма ограничение във времевата рамка.

в) териториален обхват (транснационален, национален, регионален, областен, общински, за по-малки територии) с посочване на съответните области и общини

Проектът на актуализирана Стратегия е с национален териториален обхват.

г) засегнати елементи на Националната екологична мрежа (НЕМ)

Проектът на актуализирана Стратегия е с национален обхват.

В териториалния обхват на проекта на актуализирана Стратегия се намират общините Козлодуй (област Враца) и Елин Пелин (Софийска област).

Нито един от обектите, разглеждани в проекта на актуализирана Стратегия, не попада в Защитена зона (*по смисъла на Закон за биологичното разнообразие*). Попадат само зоните за наблюдение, които не са свързани с интервенции върху биоразнообразието.

д) основни цели на проект на актуализирана Стратегия

Стратегията обхваща всички етапи от жизнения цикъл на ядрените съоръжения, прилагането на най-съвременните налични технологии за управление на ОЯГ и РАО включително погребването им, като планира необходимите дейности, етапи на изпълнение и необходимите финансови и човешки ресурси за постигане и поддържане на високо ниво на ядрена безопасност, радиационна и физическа защита. На този етап най-важните цели в съответствие с изискванията на Директива 2011/70/Евратом са:

- Минимизиране на сроковете за междинно съхранение на ОЯГ, като се има предвид, че то не представлява алтернатива на крайния етап на управление на ОЯГ;
- Преработване на цялото генерирано количество ОЯГ от ВВЕР-440 и ВВЕР-1000 и погребване в ДГХ на остъклените ВАО и на другите РАО генерирани при преработване и върнати в страната;
- Устойчиво намаляване на количествата ОЯГ съхранявани на площадката на АЕЦ „Козлодуй”, посредством средно годишно извозване на минимум 77 t тежък метал (ТМ) за дългосрочно съхранение и преработване в други страни;
- Изготвяне на дългосрочен план за изграждане на хранилище за междинно съхраняване на върнатите остъклени ВАО и други РАО от преработването на ОЯГ;
- Въвеждане в експлоатация на първи етап от НХРАО до края на 2025 г.;
- Изграждане в средносрочен план на втори и трети етапи на НХРАО;
- Проектиране и изграждане в дългосрочен план на ДГХ;
- Осигуряване на финансови средства за изграждане на ДГХ чрез създаване на нов целеви фонд;

- Осигуряване и поддържане на устойчиви финансови и човешки ресурси за наличието на необходимите експертни познания и умения, включително за извършване на научни изследвания и разработки необходими за управление и регулиране на ОЯГ и РАО;
- Провеждане на политика на откритост и прозрачност и привличане на обществеността в обсъждането и вземането на решения относно управлението на ОЯГ и РАО.

е) Финансиране на проект на актуализирана Стратегия

Дейностите заложи в проекта на актуализирана Стратегия ще бъдат осъществени чрез финансирани със средства на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, фонд "Радиоактивни отпадъци" и фонд "Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения" към министъра на енергетиката. Дейността по извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“ се финансира и със средства от Международен фонд „Козлодуй“ чрез Европейската банка за възстановяване и развитие.

ж) срокове и етапи на изготвянето на проекта на актуализирана Стратегия и наличие, нормативно регламентирано на изискване за обществено обсъждане или друга процедурна форма за участие на обществеността

Проектът на актуализирана Стратегия се предвижда да бъде одобрен с решение на Министерския съвет до месец юни 2024 г.

В изпълнение на чл. 74, ал. 2 от ЗБИЯЕ министърът на енергетиката организира обсъждане на проекта на стратегия, в което участват държавни органи и органи на местното самоуправление, представители на обществени организации и заинтересовани физически и юридически лица, като уведомяването се извършва чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин.

3. Орган, отговорен за прилагането проекта на актуализирана Стратегия

Отговорностите по изпълнение на проекта на актуализирана Стратегия и ангажираните ведомства в процеса на управление на ОЯГ и РАО са както следва:

- Министерство на енергетиката

Министерство на енергетиката (МЕ) осъществява провеждането на цялостната държавна политика в областта на управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво, както и на развитието на ядрената инфраструктура. МЕ отговаря за периодичен преглед и актуализиране на стратегията и осъществява мониторинг на изпълнението ѝ.

МЕ има отговорност и при организирането и координирането на дейностите при подготовка на предложение за изграждане на национално хранилище за съхраняване и/или погребване на РАО, както при и осъществяването на мониторинг на дейностите по неговото изграждане и експлоатация.

- Министерство на околната среда и водите

Министерството на околната среда отговаря за провеждането на процедурите за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) на съоръженията за управление на РАО и ОЯГ.

По отношение на процедурите по ЕО министърът на околната среда и водите е компетентен орган за плановете и програмите, одобрявани от централните органи на изпълнителната власт и от Народното събрание. Стратегията за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци попада сред плановете и програмите, за които извършването на екологична оценка е задължително.

- Министерство на здравеопазването

Министерство на здравеопазването е специализиран орган за провеждане на държавната политика в областта на здравеопазването, което пряко или чрез своите органи ръководи, координира и контролира дейността по опазване, укрепване и възстановяване здравето на населението.

Министерството на здравеопазването, чрез Регионалните здравни инспекции и Националния център по радиобиология и радиационна защита, осъществява държавния здравно-радиационен контрол върху ядрените приложения и ядрените съоръжения, включително при управлението на РАО и ОЯГ.

Чрез своите специализирани органи Министерство на здравеопазването участва при разглеждането и съгласуването на проекти за строителство, разширение и реконструкции на обекти с източници на йонизиращи лъчения, дават становища по екологична оценка на плановете и програми и по оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения.

Специализираните контролни органи към Министерство на здравеопазването упражняват държавен здравен контрол по спазване на изискванията за защита на здравето на професионално облъчвани лица и лица от населението и за предпазване от опасностите, произтичащи от въздействието на йонизиращи лъчения, които могат да възникнат при всяка ситуация на планирано облъчване, съществуващо облъчване и аварийно облъчване.

- Министерството на вътрешните работи

Министерството на вътрешните работи осигурява охраната на ядрените съоръжения и свързаните с тях обекти, определени за особено важни по отношение на физическата им защита. Министерството чрез Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ координира дейностите по защита на населението и националното стопанство при бедствия и аварии, включително провеждането на оценка на риска, на превантивни мерки, на спасителни и неотложни възстановителни работи и за оказване на международна помощ.

- Други

Министерството на транспорта и съобщенията, Министерство на отбраната, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, Министерство на отбраната и Държавна агенция „Национална сигурност“ също осъществяват специализирани функции в областта на използването на ядрената енергия и йонизиращото лъчение. Съгласно ЗБИЯЕ координацията между ведомствата е отговорност на Председателя на АЯР.

- Агенция за ядрено регулиране

АЯР е независим специализиран орган, който чрез председателя си осъществява държавното регулиране в областта на безопасното управление на РАО и ОЯГ и поддържа законодателната рамка и системата за регулиране в тази област. Разработва и предлага за приемане от МС наредби по прилагането на ЗБИЯЕ и предлага изменения и допълнения в тях. Координира дейностите по транспониране на настъпили промени в нормативни актове на ЕС и за хармонизиране на националното с европейското законодателство за управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво.

Председателят на АЯР издава лицензии и разрешения за дейности с РАО и ОЯГ и осъществява контрол на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита при управлението на РАО и ОЯГ. Разрешения и лицензии в процеса на изграждане и експлоатация на съоръжения за управление на РАО и ОЯГ се издават за всеки един етап, в съответствие с Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия.

В процеса на реализация на Стратегията, АЯР осъществява:

- Превантивен, текущ и последващ контрол по спазване на изискванията и нормите за безопасно управление на РАО и ОЯГ и на условията, определени в лицензии и разрешения, издадени по реда на ЗБИЯЕ;
- Взаимодействие и координация със специализираните контролни органи съгласно ЗБИЯЕ.

4. Орган за приемане/одобряване/утвърждаване на проекта на актуализирана Стратегия

- Министерския съвет

Министерският съвет е националният орган, който приема Национална стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци, както и нормативните актове по прилагане на ЗБИЯЕ, Закона за опазване на околната среда и Закона за здравето.

5. Място с публичен достъп и време за запознаване с проекта на актуализирана Стратегия, доклада за ЕО с всички приложения и материалите към него

Чрез публикуване на съобщение за провеждане на консултации по нормативно определеното съдържание, включително на проекта на Стратегия, Доклад за екологична оценка с приложенията към него на проекта на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО в България – Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, на интернет страницата на Министерство на енергетиката и Министерство на околната среда и водите за 30 дневен обществен достъп.

Документите могат да бъдат намерени на следния линк:

<https://www.me.government.bg/discussion-news-0.html>

6. Срок за изразяване на становище, който не може да бъде по-кратък от 30 дни след публикуването на съобщението и осигуряване на достъпа

Срок за изразяване на становище, в резултат на обществения достъп до документацията е 30 дни след публикуването на съобщението.

7. Начин на изразяване на становище

Начините на изразяване на становище, по документацията са:

- на място чрез деловодството в сградата на Министерство на енергетиката на адрес: гр. София, п.к. 1000, ул. „Триадица“ № 8, всеки работен ден от 9:00 до 17:30 часа;
- по електронна поща: e-energy@me.government.bg;
- с писма на адрес: Министерство на енергетиката, гр. София, п.к. 1000, ул. „Триадица“ № 8.

8. Достъп и достатъчна техническа възможност за запознаване с материалите по доклада за ЕО, с проекта на актуализирана Стратегия и с нагледните материали по всяка от оценяваните алтернативи

Осигурени са на място в сградата на Министерство на енергетиката на адрес: гр. София, п.к. 1000, ул. „Триадица“ № 8.

9. Експерт или лице с необходимата квалификация от планиращия екип, отговорно да предоставя допълнителни устни разяснения на място

Г-жа Антоанета Зайчева, главен експерт, отдел „Сигурност в ядрената енергетика“, дирекция „Сигурност на енергоснабдяването и управление при кризисни ситуации“, тел.: 02/9263235 и е-мейл: a.zaycheva@me.government.bg.

10. Приемането на изразените в срок становища

Срок за получаване на становище, в резултат на обществения достъп по документацията е 30 дни от датата на публикуването на съобщението.